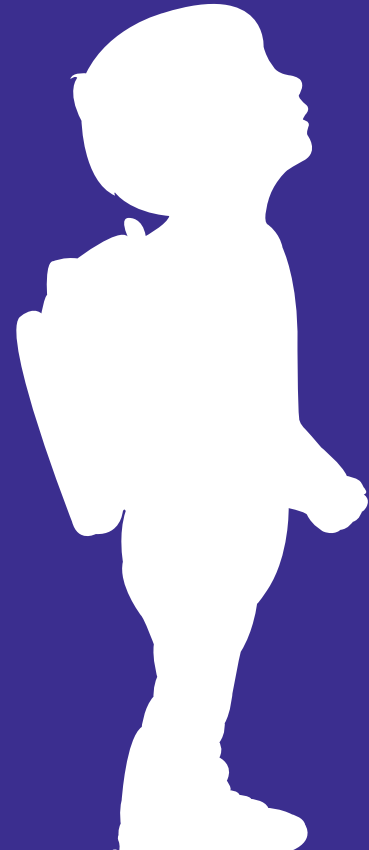

STEVNUMIÐ OG NÁMSÆTLANARFRYMIL

FYRI DAGSTOVNAØKIÐ Í TÓRSHAVNAR KOMMUNU

INNGANGUR

Hetta er dagførdi frymilin at brúka í arbeiðinum at seta sær mál fyri virkseimið á dagstovni. Fleiri nýggir tættir eru í frymlinum, sum eru ætlaðir at stuðla undir námsfrøðiliga kjakið um, hvussu vit best tryggja okkum, at børnini vaksa upp og mennast í okkara føroyska gerandisdegi og samstundis í samljóð við altjóða ásetingar og krøv. Frymilin er ætlaður at vera eitt ítøkiligt amboð til stovnarnar at brúka í sameining við Námsfrøðiligu stevnumiðini fyri dagstovnar, sum Mentamálaráðið gav út í 2016.

VÍÐARI

Nýggju tættirnir snúgva seg mest um barnsins rættindi, okkara egnu barnaáskoðan og virðisgrundarlagið undir virkseminum á dagstovninum. Eisini er størri dentur lagdur á barnafelagsskapin, nærsambondini og føroysku námsfrøðina.

Børn hava nógvar førleikar, og hetta setir krøv til námsfrøðiliga innihaldið í gerandisdegnum hjá børnunum. Børn eiga at verða sædd sum sjálvstøðug menniskju, við rætti til at ávirka teirra egnu lív. Tí eru børn virknir viðskaparar av nýggjari vitan og tey eiga at fáa høvi at skapa meining og innihald í egnum menningar- og lærutilgongdum.

Námsfrøðiliga uppgávan er at fremja barnsins rættindi at læra og mennast, til avbjóðingar og dirvi at seta undrandi og forvitnar spurningar. Dagstovnurin eigur at taka støði í barnsins sannroyndarheimi, áhuga, motivatióin og drívmegini í at søkja sær vitan og menna sær førleikar. Hetta soleiðis, at børnini kunna fáa álit á og innlit í egnan førleika, og soleiðis læra seg at læra.

Barnaáskoðan okkara endurspeglast millum annað í tilfarinum, vit brúka, mátanum, vit innrætta rúmin og skipa gerandisdagin og tíðina. Umráðandi er tí at geva sær far um, nær vit mæta áhuganum hjá børnunum at skapa og læra í fjølbroyttum móguleikum og í samskipti við onnur børn.

Stórur týðningur er í námsfrøðiligu rúmunum, bæði innandura og uttandura, og hesi eiga at leggja upp til eitt námsfrøðiligt virksemin, sum tekur støði í lærutilgongdunum eins og í møguleikanum hjá børnunum at skapa seg sjálvi í samspæli við onnur, og soleiðis fáa ávirkan á egnan gerandisdag. Tað er í rúmunum og í felagsskapinum við onnur, at sjálvsálit, sjálvsfatan, samstarvsevni, ábyrgd og samkensla sleppa at vaksa.

Børn hava rætt til eitt umhvørvi við ymiskum fjølbroyttum móguleikum og tilfari, ið kveikir eitt áhugavert virksemin. Námsfrøðilig rúm leggja upp til bæði undran, hugsavnan, samrøða og spæl.

Í frymlinum verður m.a. spurt, hvørjar tankar, starvsfólkini gera sær um hetta.

Spurningarnir í hesum frymli eru ætlaðir sum amboð hjá starvsfólkum í tilgongdini at avklára og menna sínar námsfrøðiligu hugsannarháttir og felags fakligu tilgongdir í dagliga virkseminum.

NÁMSÆTLANARFRYMILIN

Frymilin er í trimum þörtum, sum hvør sær lýsa týðandi tættir í námsfrøðiliga virkseminum.

Hesir eru: Barnarættindir, Virðisgrundarlag og Barnsins førleikamenning og verða her lýstir nærri.

Fyrsti partur snýr seg um tey barnarættindi, sum eru staðfest í Barnarættinasáttmálanum, og sum eiga at síggjast aftur í námsfrøðiliga virkseminum á øllum dagstovnum.

Fyri at lætta um í hesum, er tann fyrsti frymilin settur upp við 4 høvuðstættum, sum allir snúgva seg um barnarættindir: Barnaáskoðan, javnstøða, fólkaræði og inklusiún. Til hvørt øki eru nakrir spurningar, sum hvør stovnur sær kann fyrihalda seg til fyri at lýsa og arbeiða við, hvussu støðan er á teirra stovni í mun til barnarættindi.

BARNARÆTTINDI

BARNAÁSKOÐAN

- Hvør er barnaáskoðan okkara?
- Hvussu mennast og læra børn best?
- Hvørji rættindir hava børn?
- Hvussu tryggja vit teimum teirra rættindir?
- Hvussu sæst hetta á stovninum?

FÓLKARÆÐI

- Hvat skilja vit við fólkaræði, og hvussu læra børnini um síni rættindir og skyldur?
- Hvussu verður fólkaræði útint á stovninum?
- Hvussu tryggja vit, at børnini hava ávirkan á egið lív og gerandisdag?
- Nær hava tey høvi at taka lut í livandi, javnbjóðis demokratisk orðaskifti?

JAVNSTØÐA

- Hvussu sæst javnstøða á stovninum?
- Hvussu sæst kynsmedvit?
- Í hvønn mun kunnu vit javnseta børn og vaksin?
- Hvat vald hava tey vaksnu, og hvussu verður tað umsitið á stovninum?

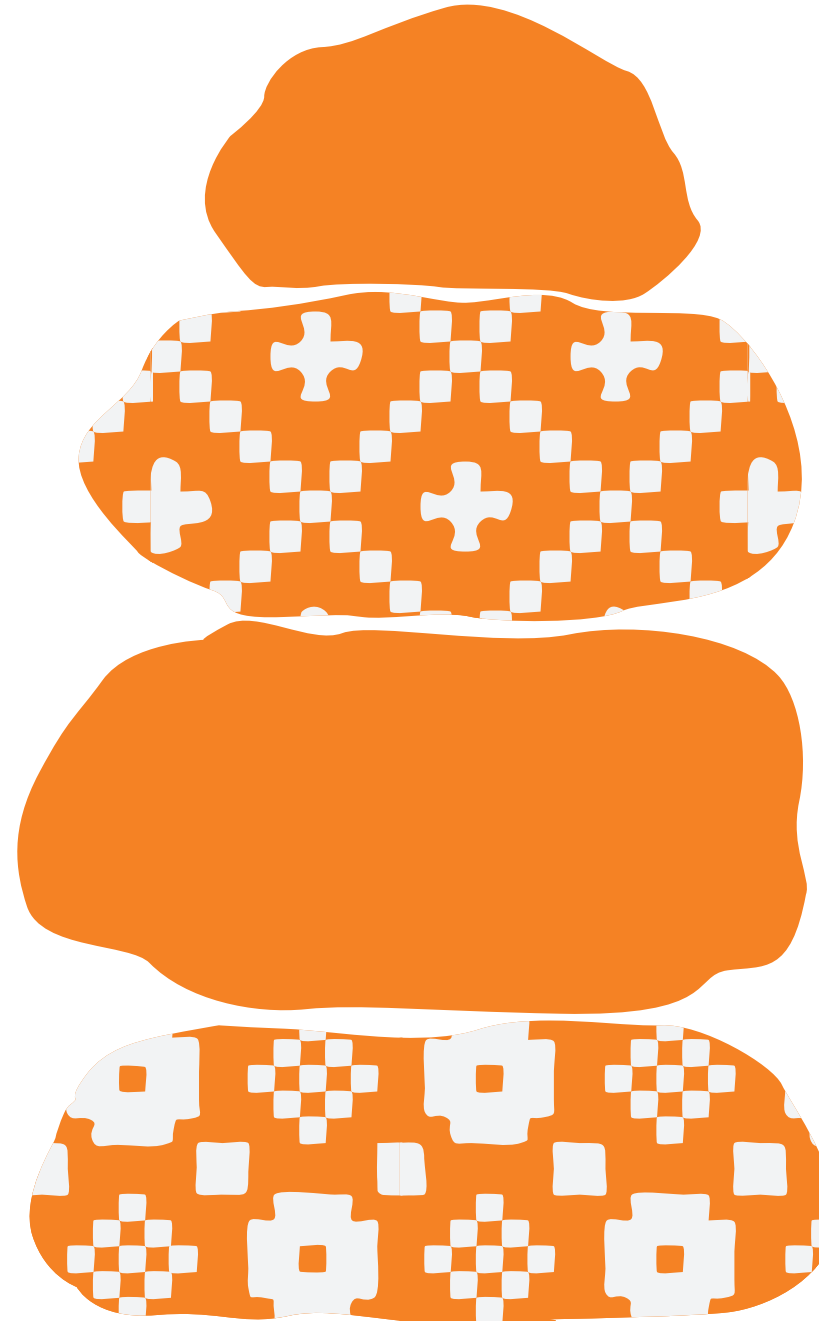
INKLUSIÓN

- Hvussu tryggja vit, at børnini øll hava atgongd til og eru partur av einum barnafelagsskapi?
- Hvat kann forða fyri, at øll eru javnbjóðis luttakarar?
- Hvussu skapa tey vaksnu eina inkluderandi mentan á stovninum?

VIRÐISGRUNÐARLAG

Næsti partur viðgerð virðisgrundarlagið hjá stovninum. Har verður lagt upp til, at stovnurin og starvsfólkini gera sær greitt, hvør uppgáva teirra er og hvørji virði eru undir virkseminum á stovninum.

Har er ein frymil gjørdur, sum eisini er í fýra pørtum: Virðir undir virkseminum, námsfrøðiliga og sálarliga umhvørvið, føroysk námsfrøði og sereyðkenni fyri stovnin. Frymilin er settur upp sum ein varði fyri at lýsa, hvussu hesir tættir byggja upp á og treyta hvønnannan.

SEREYÐKENNI FYRI STOVNIN

- Hvat er sermerkt fyri okkara stovn?
- Hvat leggja vit serliga dent á og hvussu?

FØROYSK NÁMSFRØÐI

- Hvørjar dygdir eru í føroyskari námsfrøði?
- Hvussu síggjast hesar aftur á okkara stovni?

NÁMSFRØÐILIGA OG SÁLARLIGA UMHVØRVIÐ

- Hvat leggur okkara námsfrøðiliga umhvørvi upp til og hví?
- Hvat eyðkennir nærsambondini millum børn og vaksni?
- Hvat eyðkennir nærsbandið millum tey vaksni og hví?
- Hvat eyðkennir okkara samstarv við foreldur og hví?

VIRÐI UNDIR VIRKSEMINUM

- Hvør er kjarnuuppgávan?
- Hvørji virði hava vit í okkara námsfrøðiliga virkseminum?
- Hvussu sæst tað aftur í gerandisdegnum?

BARNSENS FØRLEIKAMENNING

Seinasti parturinn av frymlinum snýr seg um barnsins førleikamenning og er ein dagføring av fyrri námsætlanarfrymlinum hjá kommununi við teimum 7 menningarøkjunum.

Møguleikarnir hjá børnunum til menning og læru byggja á eina hugsan um barnið í heildarmenning og verða framdar bæði í tí skipaða virkseminum og í spælinum hjá børnunum. Fyri at tryggja, at námsfrøðin og virkseimið á stovninum stuðlar undir hesa heildarmenning, er barnsins førleikamenning her býtt sundur í 7 menningarøki, sum hvør sær rúma mál fyri virkseimið á stovninum.

Einki øki fær tó staðið einsamalt og einki virkseimi stuðlar bert undir menning og læru á einum øki. Umráðandi er, at snúningsdepilin í øllum menningarøkjum er spælið og læruhugurin hjá børnunum. Til at lýsa hetta er hesin frymilin gjørdur.

Spælið og læruhugurin er miðdepilin, sum menningarmøguleikarnir vaksa úr. Tey ymisku menningarøkini ávirka hvørt annað, og tilsamans skapa tey eina heildarmynd av barnsins menning. Omanfyri eru mál sett upp innan hvørt øki sær, saman við spurningum til, hvussu stovnurin og starvsfólkini ætla at arbeiða fyri at fremja hesi mál.

MÁLSETING FYRI VIRKSEMIÐ

FYRI HVØRT ØKI SÆR

SOSIALIR FØRLEIKAR

Øll børn hava rætt til at:

- Vera virkin, spæla og taka ábyrgd saman við øðrum
- Hava ávirkan og kenna seg sum part av einum týðningarmiklum felagsskapi
- Menna síni evni til at virka í bólki, at knýta vinabond, at klára tvístøður og at skilja rættindi og skyldur

Spurningar til stovnin.

Hvussu vilja vit á okkara stovni arbeiða fyri støðugt at fremja hesi mál:

- Hvør er leikluturin hjá teimum vaksnu?
- Hvørjar umstøður og karmar kunnu stuðla uppundir menningina?
- Hvat slag av virkseml tryggjar sosialar menningarmøguleikar?
- Hvussu síggja vit, um vit fremja, eftirma og menna hesi mál?

PERSÓNLIÐIR FØRLEIKAR

Øll børn hava rætt til at:

- Menna sín samleika, sjálvskenslu og sjálvsvirði
- Menna undran, forvitni og áhuga fyri at spæla og læra
- Menna sína sjálvstøðu, álitid á egin evni og egnar fortreytir
- Menna dirvið at siga frá egnum kenslum og meiningum
- Menna førleikan at kunna njóta friðin og hvíla

Spurningar til stovnin.

Hvussu vilja vit á okkara stovni arbeiða fyri støðugt at fremja hesi mál:

- Hvør er leikluturin hjá teimum vaksnu?
- Hvørjar umstøður og karmar kunnu stuðla upp undir menningina?
- Hvat slag av virkseml tryggjar persónligar menningarmøguleikar?
- Hvussu síggja vit, um vit fremja, eftirma og menna hesi mál?

MÁL OG SAMSKIFTI

Øll börn hava rætt til at:

- Menna málið og samskiftisfærleikarnar við fjølbroyttum móguleikum at útrykkja seg
- Menna áhugan fyri myndum, teksti og ymiskum miðlum
- Duga at orða seg, samrøða og grunda
- Menna eitt fjølbroytt orðatilfeingi

Spurningar til stovnin.

Hvussu vilja vit á okkara stovni arbeiða fyri støðugt at fremja hesi mál:

- Hvør er leikluturin hjá teimum vaksnu?
- Hvørjar umstøður og karmar kunnu stuðla uppundir menningina?
- Hvat slag av virksemi tryggjar málsligar menningarmóguleikar?
- Hvussu síggja vit, um vit fremja, eftirmeta og menna hesi mál?

HEILSA OG RØRSLA

Øll börn hava rætt til at:

- Menna sínar rørslur og kropsfatan
- Njóta at vera virkin og brúka kroppin og sansirnar
- Kenna týðningin av góðari heilsu, dygdargóðum kosti, reinføri og vælveru

Spurningar til stovnin.

Hvussu vilja vit á okkara stovni arbeiða fyri støðugt at fremja hesi mál:

- Hvør er leikluturin hjá teimum vaksnu?
- Hvørjar umstøður og karmar kunnu stuðla uppundir menningina?
- Hvat slag av virksemi tryggjar rørsluligar menningarmóguleikar?
- Hvussu síggja vit, um vit fremja, eftirmeta og menna hesi mál?

SKAPANDI EVNIR

Øll börn hava rætt til at:

- menna síni skapandi evni, njóta at taka lut í skapandi virksemi og gleðast um tað, tey skapa ígjøgnum estetiskar lærutilgongdir
- menna hugflogið og færleikan at seta hugskot í verk
- kunna seg um og menna fjølbroyttar kreativar hættir at útrykkja seg, (eitt nú myndir, formar, rørslur, sang, tónleik, sjónleik ella dans)
- menna ymisk handverk

Spurningar til stovnin.

Hvussu vilja vit á okkara stovni arbeiða fyri støðugt at fremja hesi mál:

- Hvør er leikluturin hjá teimum vaksnu?
- Hvørjar umstøður og karmar kunnu stuðla uppundir menningina?
- Hvat slag av virksemi tryggjar kreativar menningarmøguleikar?
- Hvussu síggja vit, um vit fremja, eftirmeta og menna hesi mál?

NÁTTÚRA, UMHVØRVI OG TØKNI

Øll börn hava rætt til at:

- Menna alsk at náttúruni og kanna og kunna seg um vøxtur og djóralív og onnur fyrbrigdi í náttúruni
- Gerast tilvitað um ringrásina í náttúruni, fyri umhvørvið og vistfrøði og fyri hvussu menniskja, náttúra og samfelag hava ávirkan á hvørt annað
- Granska og menna sína fatan fyri støddfrøðiligum og náttúruvísindaligum hugtøkum, tølum, mongdum, mynstrum og kunna seg í tíð og rúmd
- Menna áhugan fyri tøkni og fyri ymiskum alis- og evnafrøðiligum tilfeingi

Spurningar til stovnin.

Hvussu vilja vit á okkara stovni arbeiða fyri støðugt at fremja hesi mál:

- Hvør er leikluturin hjá teimum vaksnu?
- Hvørjar umstøður og karmar kunnu stuðla uppundir menningina?
- Hvat slag av virksemi tryggjar náttúruvísindaligar menningarmøguleikar?
- Hvussu síggja vit, um vit fremja, eftirmeta og menna hesi mál?

SIÐUR OG MENTAN

Øll børn hava rætt til at:

- fáa innlit í og menna føroyska mentan, søgu og samleika
- kenna føroyska siðvenju, høgtíðir og matmentan
- gerast alment mentað
- menna kenningina og virðingina fyri øðrum mentanum

Spurningar til stovnin.

Hvussu vilja vit á okkara stovni arbeiða fyri støðugt at fremja hesi mál:

- Hvør er leikluturin hjá teimum vaksnu?
- Hvørjar umstøður og karmar kunnu stuðla uppundir menningina?
- Hvat slag av virkseimi tryggjar mentanarligar menningarmøguleikar?
- Hvussu síggja vit, um vit fremja, eftirma meta og menna hesi mál?

Víst verður til Námsfrøðiligu stevnumiðini hjá Mentamálaráðnum fyri at fáa meira íblástur.

Einstaki stovnurin ger sjálvur av, hvussu hansara námsætlan skal setast upp ella leggjast fram, og har eru eingi formkrøv til hetta. Tó verða allir stovnar bidnir um støðugt at hava eina dagførda námsætlan tøka.

Hesin frymilin verður settur í gildi fyri Tórshavnar kommunu í apríl 2019 og skal endurskoðast og dagførast aftur í seinasta lagi á vári í 2024.

BARNA- OG UNGDÓMSDEILDIN

TÓRSHAVNAR KOMMUNA